

leerproblemen

Informatieboekje voor ouders

Op school zijn leerlingen met diverse leerproblemen, dit kan zowel gediagnosticeerd (ook vaak een leerstoornis genoemd), als een achterstand zijn. Voor de leesbaarheid van dit boekje spreken we over beide en gebruiken hiervoor de term leerproblemen. Wij willen u informeren over de gang van zaken bij ons op school. Wij vinden het belangrijk om de leerlingen op een goede wijze te begeleiden en duidelijkheid te scheppen wat erop school mogelijk is.

Extra ondersteuning op school:

In de eerste schoolweken wordt er een vanuit overheid verplichte taal- en rekentoets afgenomen. Als hieruit blijkt dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft wordt deze ingezet middels kortdurende workshops (3 á 4 keer). Nadat de ouder toestemming heeft gegeven krijgt de leerling in een groepje een thema aangeboden, zoals redactiesommen; algemene rekenvaardigheden; grammatica en begrijpend lezen. Het is belangrijk dat uw kind hieraan deelneemt, omdat dit een grote preventieve werking heeft. Het kan gebeuren dat een leerling door deze interventie een aantal lessen mist, dit wordt door de remedial teacher tijdig aan de leerlingenadministratie doorgegeven.

In sommige gevallen wordt een kortdurend individueel traject (6 keer) van remedial teaching opgezet, meestal nadat er een dyslexie- of dyscalculiescreening heeft plaatsgevonden. Dit om te onderzoeken of er sprake is van hardnekkigheid en of een vervolgonderzoek noodzakelijk is. Ook hiervoor wordt toestemming van de ouders gevraagd. Hiervan wordt wel een kort verslag gemaakt dat naar de ouders wordt gestuurd en in magister genoteerd.

Belangrijk om te vermelden is dat deze hulp een service is van school en kosteloos is.

Begeleiding vanuit school:

Er is een onderscheid tussen leerlingen met een gestelde diagnose en leerlingen met een (gedeeltelijke) achterstand. In dit schrijven gaan we vooral in op de eerst genoemde groep leerlingen.

Voor deze leerlingen gelden de volgende zaken:

- In de eerste schoolweek neemt de remedial teacher contact op met de leerling in de vorm van een kennismakingsles.
- De leerling krijgt een faciliteitenpasje en bijbehorende stickers. Deze moeten zij altijd bij zich hebben, zeker tijdens toetsen. Alle leraren worden op de hoogte gebracht wat de leerling aan ondersteuning nodig heeft.
- In de daaropvolgende jaren heeft elke leerling jaarlijks een coachgesprek met de remedial teacher. Elk jaar worden er thema's aangehaald die besproken worden:

1. Klas 7: kennismaking en uitleg van de werkwijze op school
  2. Klas 8: hoe gaat het met school en huiswerk maken? Zijn er vakken die veel moeite kosten?
  3. Klas 9: uitleg van IntoWords met bijbehorende kennismakingsles.
  4. Klas 10 (11 en 12): wat heb je nodig om het examen te behalen? Welke faciliteiten wil je gebruiken?
- Individuele ondersteuning: tijdens coachgesprekken komt het regelmatig voor dat leerlingen aangeven ergens mee vast te lopen. Door 1 á 2 keer met de leerling te spreken zijn ze vaak weer op weg geholpen.

Faciliteiten voor leerlingen met een beperking.

Vanuit het Novalis College ondersteunen wij onze leerlingen met extra faciliteiten wanneer dit nodig blijkt. Deze faciliteiten kunnen al ingezet worden vanaf het zevende leerjaar en kunnen doorlopen tot aan het eindexamen.

Via onderstaande link is de officiële informatie over examenfaciliteiten vanuit de overheid te lezen:

https://www.examenblad.nl/document/brochure-kandidaten-met-een-5/2019/f=/brochure_kandidaten_met_een_beperking_VO_2019_def.pdf

De remedial teacher gaat in overleg met alle leerlingen met een officiële diagnose dyslexie en dyscalculie om te bepalen welke faciliteiten de leerling nodig heeft. Bij leerlingen met andere beperkingen zal er in overleg met de mentor en ondersteuningscoördinator bepaald worden welke faciliteiten kunnen worden ingezet.

Faciliteiten voor dyslexie:

IntoWords

Vanaf de 7^e klas kunnen leerlingen met ernstige dyslexie thuis oefenen met IntoWords. Op school wordt IntoWords vanaf klas 9 tijdens de toets weken ingezet. Uit ervaring blijkt dat vooral bij de talen en de zaakvakken IntoWords wordt gebruikt.

Gesproken boeken

Voor enkele leerlingen is het lastig om de lesstof te lezen. Voor hen bestaat de mogelijkheid om gesproken boeken te bestellen via Dedicon (www.dedicon.nl). De remedial teacher bespreekt met de leerling en/of ouders voor welke vakken dit zinvol is. De boeken kunnen óf voor IntoWords óf op Daisy formaat besteld worden. De abonnementskosten zijn voor de ouders, de gesproken boeken kunnen naderhand bij school gedeclareerd worden bij de remedial teacher (i.vanmackelenbergh@novalis.nl). Daarnaast is het mogelijk om literatuurboeken te beluisteren. Dit kan o.a. met www.lezenvoordelijst.nl.

LEX app

In sommige gevallen is het mogelijk om de gesproken boeken tijdens de lessen te gebruiken, dit kan via de LEX app (gratis te downloaden op <https://www.dedicon.nl/lex-app>). Ook kan de computer met IntoWords mee naar school, indien er IntoWordsboeken zijn besteld.

Toetsen

De toetsen worden zoveel mogelijk aangeleverd in lettertype Arial 12, regelafstand 1,15. Uit onderzoek is gebleken dat dit voor dyslecten goed te lezen is.

Extra tijd bij toetsen

De leerling heeft extra tijd (20%) bij toetsen. Is dit organisatorisch niet haalbaar dan worden er minder vragen gemaakt. Hierover informeert de leraar de leerling.

Aangepaste beoordeling spelling

Dit is voor bijna elke leerling van toepassing. Voor de vreemde talen is het lastig om dit goed te stroomlijnen. Per taal worden hier afspraken over gemaakt, die duidelijk naar de leerling gecommuniceerd worden. Tijdens de examens geldt deze faciliteit niet, omdat de overheid andere eisen stelt,

Onverwachte leesbeurten

Vooraf in de eerste leerjaren is het voor veel leerlingen moeilijk om (onverwacht) voor te lezen bij de vreemde talen. In latere jaren is het meestal geen probleem meer.

Faciliteiten voor dyscalculie

Extra tijd

Bij toetsen met veel rekenwerk kan extra tijd (20%) gegeven worden. Dit geldt voor vakken als; rekenen; wiskunde; economie; natuurkunde; scheikunde.

Gebruik rekenmachine

In overleg met de leraar kan de rekenmachine gebruikt worden.

Gebruik tafelkaart

In overleg met de leraar kan de tafelkaart als ondersteuning gebruikt worden.

Formulekaart

In overleg met de leraar kan de formulekaart gebruikt worden. Het is dan niet mogelijk om het vak wiskunde te kiezen.

ER toets

Voor rekenen doen de leerlingen de rekentoets. In eerste instantie doet de leerling mee met de gewone toets, mocht deze te moeilijk zijn dan kan de leerling een ER toets rekenen maken. De rekenleraar neemt hierover contact met u op.

Examens

Leerlingen in de examenklassen krijgen in het begin van het schooljaar een coachgesprek. Hierbij komt aan de orde van welke faciliteiten zij gebruik willen maken. De volgende faciliteiten worden besproken en daarna vastgelegd bij de examencommissie: IntoWords ; pc als schrijfmateriaal; werken in een stilleruimte.

Voor een enkele vwo-leerling (natuurprofiel) is het mogelijk om een taaldispensatie aan te vragen. Dit moet in het jaar van de profielkeuze aangevraagd worden bij de examencommissie.

Belangrijke data:

schoolweek	wat	Voor wie
1	Kennismakingslessen	Klas 7
2 -3	Coachgesprekken	Eindexamenklassen
3 tot herfstvakantie	Lessen IntoWords (donderdag 7 ^e uur)	Klas 9
4	Ouderavond leerproblemen	Ouders
4-herfstvakantie	Coachgesprekken	Klas 8, 9, 10 c-d-f, 11f
7	Brief invullen omtrent examenfaciliteiten	Examenkandidaten en ouders
oktober	Aanvraag IntoWordstoetsen	Leerling vanaf klas 9
januari	Aanvraag IntoWordstoetsen	Leerling vanaf klas 9
mei	Aanvraag IntoWordstoetsen	Leerling vanaf klas 9

Tips voor het leren:

- Veel leerlingen hebben moeite met woordenschat en met name de schooltaalwoorden. Deze lijst wordt op de site gezet en aan de leerlingen met dyslexie verspreid.
- Ook blijken signaalwoorden, die de tekstverbanden aangeven voor veel leerlingen een probleem. Deze staan per taal in de examenbundels. Een voorbeeld hiervan is o.a. te vinden op : https://sslleiden.nl/files/voorbereiding/H_EN_Woordenlijsten.pdf
- Woordjes leren via [www.voctrain](http://www.voctrain.nl) , <https://wrts.nl> of teach2000. Het is voor het automatiseren belangrijk om elke dag kort te oefenen.
- Rekenen dagelijks oefenen via www.beterrekenen.nl of de app.

Handige sites:

www.examenblad.nl

www.steunpuntdyslexie.nl

www.masterplandyslexie.nl

www.masterplandyscalculie.nl;